DODATAK Objavitelju Dalmatinskomo

Ferrari in Zara

hajlo 1 - Trivić Komnen Jovan žić Tode 1 - Ko-- Kostić Gjurgjija a p. Pavla 1 ana 1 - Kanasir ejnović Božica 0:44

a 1 — Vagić Tri-

ić Milija 1 — Ka-1 — Vagić Gjur-

Trivić Marija 1 a 1 Vagić Jeka ica 1 - Popović

ić Marija 1 — Tri-

Popović Janja 1 -- Popović Petar alo Sava 1 - Ba-

Vukmirica Sofija

arija 1 - Popović čević Trnjina 1 --1 — Vagić Lju-

Pava 1 — Bjedov

agić Aleksa 1 — 1 — Trivić Toma

tana 2 — Babié

Babić ud. Milica

Jeka 1 — Bjedov

Bjedov Sava 1

hail 1 - Vagić

& NIPOTE

li effetti pubblici

condo il listino di

tere di pegno 41/3

Obbligazioni pro-

di pegno 41 2 0

le di Budapest. -

a di risparmio di

roviario Bulgare

ferroviarie della

arte di Valore al-

pagamento a rate

tà di Vienna 1874

mensili di Cor 20

 $3^{0}/_{0}$. Vinc princ.

1858. Vinc. princ.

erese $4^{0}/_{0}$. Vinc.

i 400. Vnc. princi.

riache, Italiane e

125.000, in rate

elle Cor. 2 ecc.

i e in Conto Cor-

reavviso, verso un

principali piazze

e operazioni d'in-

chieste dei propri

bligazioni contro

ortizzazione, alle

icendi, Vita, Ac-

de Agenzia Prin-

erali di Trieste.

sili di Cor. 10.

Cor. 10.

i Cor. 20.

Cor. 8.

- ZARA

Na tas u crkvi

(Slijedi).

Bjedov Sava 1

ović Nikola 1

Rassegna Dalmata Cijena je na godinu Objavitelju Dalmatinskomu i Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 6; za Austro-Ugarsku kr. 8; samom Objavitelju Dalmatinskomu za Zadar kr. 3, za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar kr. 3, za Austro-Ugarsku kr. 5; samoj Smotri Dalmatinskoj za Zadar stoje 6 para, a pojedini brojevi Smotre Dalmatinske isto 6 para Zastareni brojevi objavitelja Dalmatinskoga Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih svota, ne če se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične pretplate biti ce povračena — Pretplate se salju poštanskim naputnicama, — Rukopisi se ne vračaju — Neplačena se pisma ne

Prizzo d'associazione per un anno: Pell'Avvisatore Dalmato e la Rassegna Dalmata per Zara cor. 6; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Avvisatore Dalmato soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia A.-U. cor. 5; per la Rassegna Dalmata soltanto, per Zara cor. 3; per la Monarchia V.-U. cor. 5. Semestre e trimestre in proporzione. Un singolo numero dell'Avvisatore Dalmato costa cent. 6; un singolo numero della Rassegna Dalmata cent. 6. Numeri arretrati cent. 20.

Demande d'abbanamento senza il relativo imparte non vengono prese in considerazione: demande per inserzioni non accompagnate. Domande d'abbonamento senza il relativo importo non vengono prese in considerazione; domande per inserzioni non accompagnate da un anticipazione corrispondente, vengono restituite — Abbonamenti ed anticipazioni si spediscono mediante assegno postale. — Manoscriti non si restituiscono. — Lettere non affrancate si respingono.

Corrispondenze e denari sono da indirizzarsi all' "Ufficio dell' Avvisatore Dalmato in Zara".

Per l'inserzione degli Avvisi nell' ultima pagina rivolgersi alla Tipografia.

SI PUBBLICA AL MERCOLEDI ED AL SABATO

primaju Pisma i novce treba šiljati "Uredu Dalmatinskog Objavitelja u Zadar Za uvrstbu Oglasa u zadnju stranicu valja se obratiti Tiskarni IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Sukob Japana sa Kinom i Trojni ćina kineškoga naroda bila to željela. Juanšikaj sporazum

Neobuzdana težnja Japana za ekspanzijom one, koji nijesu istovjetni sa ukidanjem samoi žudnja japanske Vlade da za se iskoristi stalnosti i nezavisnosti Kine. U svojoj čežnji za evropski rat, iznovice su izazvale sukob Japana osvajanjem, za čije ostvarenje japanska Vlada sa Kinom, o kome se već može reči da ugro- drži sadanje vrijeme povoljnim, ona je odbila žava mir na krajnjemu istoku. Malo mjesecî ovu ponudu. prije nego je buknuo današnji svjetski rat, kineško-japanski odnosi bijahu se takogjer opas- dovodi Trojni sporazum u vrlo neugodan ponim načinom zaoštrili, već se tada očekivala ložaj. Engleski i ruski listovi -- a Rusiju i Englesku času spor bio izravnan, jer se Japan morao u se malko obuzdaju. Megjunarodna odgovornost, koja je u te dane još likovala, navela je vlasti, u Kini, da ide na ruku težnjama pobočnih kineških zemalja da se odcijepe od Kine, eda na je Japan otkrio svoje pravo lice i ispunjava brigom i Trojni sporazum.

Kiau-cau kao predujam, pristupila je zauzimanju šantungske željeznice, koja je sa strategijskoga i trgovinskoga gledišta od najvećega značaja po Kinu. Japan se naprosto nije osvrnuo na prosvjede kineške Vlade, i sve je jasnije pokazivao, da geslu "Azija Azijatima" koje je on on ima pred očima samo svoje interese. sami objavio, pridaje samo jedan smisao, a taj nesuglasica, koje se sada iskazuju u takovu zao-Japan traži od Kine to je neograničeno pokro- sviju dogagjaja u istočnoj Aziji. viteljstvo nad kineškom republikom, to je potpuno uništenje kineškoga suverenstva. Usprkos tome je Kina, čiji je predsjednik jedan od najiskusnijih i najmudrijih državnika na krajnjemu istoku, sa mudrom uzdržljivošću izbjegavala da odmah smatra to razlogom ratu, kao što bi ve-

Postupanje Japana protiv kineške republike pišu vrlo uzrujanim tonom. Najprije nijesu

je zapodio pregovore, zamolio je Sjedinjene Dr-

nim, da primi neke japanske zahtjeve, a to je

opasnost oružana sukoba. No u zadnjemu je najteže pogagja prevlast Japana u istočnoj Aziji to doba osvrnuti na spoljnu solidarnost Evrope čak htjeli da vjeruju, da Japan iznosi take a naročito i na avtoritet Sjedinjenih Država. Ti zahtjeve; no kasnije morali su upoznati da je ta su razlozi nalagali mikadovim savjetnicima da vijest ispravna, a pošto su predobro osjećali svoju nemoć da rastrijezne Japan, pokušaše drugim strašilima: stadoše upozoravati Japan da sa povjerenjem prime uvjeravanje Japana, da na američke interese u Kini i opominjati ga, da su lažna sva okrivljavanja, kao da on novča- se čuva zapleta sa Sjedinjenim Državama. Kao nim i agitacijskim sredstvima podjaruje nemire što pokazuju zadnje vijesti, ni taj pokušaj nije ništa pomogao, te ruski ministar inostranih poslova Sazonov može da razmišlja o onoj stavci tome sagradi izliku za posredovanje. No sada u svome izloženju pred Dumom, u kojoj je rekao: "Naši odnosi prema Japanu daju nam pouzdanost, da japanski zahtjevi prama Kini ne sa-Poslije nego je japanska Vlada, sa dobro-hotnim odobrenjem Trojnoga sporazuma, dobila državaju ništa, što bi bilo u opreci s našim inte-resima". Još je gore Engleskoj nego Rusiji, jer je ona htjela obogatiti zbirku plemena raznih boja, koji su po njenu shvaćanju pozvani, da za nju vade kestenje iz vatre. No povijest je pošla sasvijem drugim tokom. Japan ne pomišlja da svoju krv lije po evropskim bojištima;

Ne treba pak nikada, a ponajmanje u poje "Azija Japancima". Kao što je pojmljivo, si- slovima krajnjega istoka, htjeti biti nekim prolovito je postupanje Japanaca izazvalo živo ogor- rokom. Stoga bi bilo uzaludno upuštati se u čenje u kineškoj republici i dovelo je do onijeh nagagjanja, da li će zbilja buknuti kineško-japanski rat, kako će se držati Sjedinjene Države štrenju kineško-japanskoga sukoba, da se već i kakav će biti krajnji ispadak. Jedna je stvar ozbiljni ljudi služe riječima "ultimat" i "prijekid pouzdana: Današnja Kina, kako je skoro razlaodnosa." Japanski zahtjevi dokazuju, kakvi su gao Juančikajev organ, nije više ona Kina koja vrijedni učenici Trojnoga sporazuma Japanci. Što je bila god. 1894. To pak povećava značaj

> London, 24. "Times" prima iz Pekinga dne 21 o. mj.: Na priopćenje kineške vlade, dne 18 o. mj japanskom poslaniku, prema kojemu je kineška vlada spremna da raspravlja vrhu 12 tačaka japanskih zahtjeva, odvratio je japanski poslanik ministarstvu izvanjskih posala dne 20 o. mj., da Japan ustraje u

Bobrinski. Prošao je pojedinim ćelijama i razgovorio se sa više uhapšenika, koji su mu se ljuto izjadali i

Veliku je uzrujanost pobudila i činjenica, što su Rusi u Czernowitzu ustrojili ratni sud, koji je osudio na smrt više nedužnih ljudi. Najposlije su petoricu osudili na smrt, a dvojicu na doživotnu tamnicu. Onijeh je pet nesretnika drugoga jutra bilo ustrije-

Prije nekoliko dana od jednom su me pustili iz tamnice. U Czernowitzu, gdje sam još dva dana ostao. ruski su vojnici pljačkali i palili. Najvećom im je bilo brigom naći kakav izgovor, da uzmognu pro-

vojnici. I o tom bih mogao kazati zanimljiv slučaj. Austrijska Vlada, kako je poznato, nije zaboravila svojih činovnika i umirovljenika u Bukovini, nego im je sa znanjem i pristankom ruskog guvernera slala njihove pristojbine, koje su iznijele više od 300.000 kruna. Guverner je obećao, da će tu svotu upotrijebiti za pravu svrhu, ali i tu se onda pokazao. Uzeo je novac, ali plaću austrijskih činovnika nije isplatio trideset para), tako da su činovnici pretrpjeli veliku

štetu a guverneur došao do koristi više od 100.000 kruna. Putem mogao sam pozorno pratiti tragove ruspaljene majure, uništena sela i razorene dvorce. U su im opustošili. Ko se usudio da brani svoj imetak

iz Bukovine. Ruski su vojnici pobacali oružje i opremu, da uzmognu što brže bježati, jer su im austrijske i ugarske čete bile neprestano za petama i straga ih napadale. Neprijatelj je izgubio gotovo čitav svoj

zahtjevu, da se pregovori prošire na sve zahtjeve. | jer obe države nepromjenjivo idu jednim i istim putem Predsjednik republike Juanšikaj je odlučio, da ne žave da posreduju, na kraju se čak izjavio sprempregovara vrhu zahtjeva, koji diraju u suverenitet Kine i u njezino pravo da sklopi ugovore s drugim državama.

London, 25. Reuterov Bureau objelodanjuje vijest "Associated Presse" iz Pekinga od 19 ov. mj. u kojoj se veli: Ako se potvrde vijesti dobro upućenih kineskih i inozemnih izvora, Japan je vlastima, s kojima se nalazi u prijateljstvu, zašutio nekoje zahtjeve, koje e stavio Kini. Tako je Japan tražio, da kod eventualnog imenovanja stranaca za savjetnike u policajnoj, vojnoj i financijalnoj upravi, imadu prvenstvo Japanci, da Kina u buduće polovicu oružja i munirije naručuje u Japanu ili da se sagradi arsenal pod jap<mark>anskim v</mark>odstvom. Nadalje traži Japan iste privlegije kao i drugi narodi za podržanje misija, za gradnju škola, za širenje budizma. Konces je za željeznice, rudarstvo, gradnju skara madu se u buduće davati samo Japancima, a strancima samo uz izričitu dozvolu Japana. Kako se glasa, stavila je Kina tri protuprijedloga glede koncesija u Mandžuriji, Mongoliji i Santungu. Izjavila se spremnom dati javnu izjavu, da ne će nikada otstupiti niti jedne luke ili otoka kojoj drugoj vlasti, ali se ustručava dati u toj stvari jamstvo japanskoj vladi.

O sastanku Ministra Buriana i Kancelara Bethmanna-Hollwega u austrijskom glavnom stanu.

Prošaste subote sastali su se u našem glavnom ratnom stanu Ministar izvanjskih posala Stjepan barun Burian i njemački državni kancelar pl. Bethmann-Hollweg. Izvrsni zajednički rad austrijsko-ugarske i njemačke vojske i njihovih vogja, ovo neocjenjivo megjusobno podupiranje i upotpunjavanje, svakako je znamenit izvor do sada postignutih uspjeha. Svaki je ratni dan učvršćivac bratstvo u oružju savezničkih vojski. Krvlju i željezon, u tutnjavi topova i u metežu bojeva to je hratstva astalo vrlo stvarnom istinom. Sto se od desetina godina ragjalo u riječi i u osjećaju, u mišljenju i čustvovanju, što se brižno njegovalo i čuvalo poput najdragocjenijeg alema, to sada blista u plamenu ratne bajke vrlo sjajnim zrakama. Dva poglavita državnika savezničkih sila, koji se sastaše u austrijsko-ugarskom glavnom stanu, upotrijebiše po prirodi stvari ovu priliku, da iserpno raspravljaju o svima živim pilanjima. Kao što je za boravka grofa Tisze i za pohoda baruna Buriana u njemačkom glavnom stanu bilo prilika da su se sastali i vijećali s njemačkim državnim Kancelarem, tako je i sada došla do izražaja neograničena jednodušnost u shvaćanju, namjerama i ciljevima upravljača naše i njemačke politike. Nema nikakve razlike u mišljenju, nikakve nesuglasnosti u odnosima izmegju Austrije-Ugarske i Njemačke, jer obe države poznaju samo zajedničke težnje i zajednička sredstva,

Rusa. Gradovi Bukovine, kojima sam prošao a koje koj kneževini krakovskoj, u kojoj žive Poljaci, poljsu naše čete očistile od neprijatelja, izvjesili su za- skim kneževinama Osvienczim i Zator, kao umjetno stave. Stanovništvo slavi s neopisivim oduševljenjem povratak austrijsko-ugarskih četa.

Ukrajina.

Ukrajinci su narod, koji je Evropa bila gotovo zaboravila, i ako živi na veliku, narodnosno jedinstvenome području izmegju Sana u Galiciji i Dona u Rusiji, koje obuhvaća 680.000 četvornih kilometara. Na jugu dopiru sve do Azovskog Mora. Ukrajinci sačinjavaju pućanstvo od preko 34 milijuna ljudi. Jedanaest postotaka ovog pučanstva, oko 4,300.000 duša, živi u Austriji-Ugarskoj, i to u istočnoj Galiciji, sjevernoj Bukovini i sjevernoj Ugarskoj; no velika je većina pod knutom ruskoga Cara. To su okružja na desno Dnjepra: Podolija, Kijev, Wolhynija i Holm, a na lijevo Dnjepra: Cernikow, Poltava i Karkow, kao i južno-ruska okružja izmegju Dnjepra i Dona: Jekaterinoslaw, Taurija i Kuban. Ruski su ućenjaci već prije više godina ustanovili samostalnost ukrajinskog jezika, to najvažnije obilježje narodne individualnosti.

U srednjem vijeku Ukrajinci su imali posebnu, samostalnu državu, odakle im potječe i njihova stara narodna kultura i tradicija. Ukrajinci su se tada nazivali Rusini, koje se ime sve do danas sačuvalo, te se zova Rusinima ili Malorusima. Ukrajinska se država sastojala od više kneževina, kojima je bio na čelu najprije kijevski veliki knez, a kasnije, iza opustošenja dijela Ukrajine od strane azijskih horda, knez Haliča (u današnjoj Galiciji). Ukrajinske su se kneževine gospodarski i kulturno sjajno razvijale; ali su radi čestih tatarskih haračenja, pak prodiranja Poljaka i Mosko prema Crnomu Moru, počevši od 17. vijeka najprije u korist Poljske, a onda u korist Rusije izgubile svoju narodnu nezavisnost. U toku 16. i 17. stoljeća Ukrajinci su se iznovice uredili kao vojena demokratska republika pod vodstvom biranih ukrajinskih kozačkih hetmana; ali usprkos svima junaštvima i pobjedama hetmanā Bogdana Hmelnyckya, Dorošenka i drugih nijesu mogli u vojevanju protiv tri fronta, protiv Poljske, Moskve i Turske da posti-Prošlog mjeseca pohodio je tamnico i grof tren. Osim toga palo nam je u ruke vrlo mnogo ne Vladimir i Halič, koje sada nakon pripojenja veli- ruske carevine.

da izvrše onaj zadatak, koji su sebi postavile. Stoga je sastanak našeg Ministra izvanjskih posala s njemačkim državnim Kancelarem bio novim iskazom solidarnosti.

Ima više od šest mjeseci da se Austrija-Ugarska i Njemačka nalaze u strašnoj borbi sa mnogo jakih neprijatelja, koji se ne žacaju ni ratovanja, što se kosi s megjunarodnim pravom. U tijeh šest mjeseci čula se veličanstvena pjesma bratstva dviju država u oružju u uzvišenim akordima. Što je stvorilo vrijeme blagotvornog mira, to je kratko trajanje poraznoga rata tako sjedinilo i slilo, da danas ni najzasukaniji naš neprijatelj neće htjeti vjerovati u to, da bi bilo moguće razbiti taj savez ili ga samo uskolebati. Ti isti čudaci u redovima Trojnoga sporazuma, koji su na početku svjetskog rata mislili, da će sama mobilizacija proizvesti slom Austrije-Ugarske i Njemačke, nadali su se takogjer da će im poći za rukom, da izazovu nepovjerenje megju saveznicima, ali je niz činjenica za najkraće vrijeme donio razjašnjenje, koje je naše neprijatelje moralo potpuno razuvjeriti o takoj mogućnosti. Slavodobitni bojevi, sjajni uspjesi austrijsko-ugarskih i njemačkih četa, idealni zajednički rad saveznika na bojnom polju bilo je najbolje oprovrgavanje tijeh ludih i besmislenih maštanija, u koje se ne može sumnjati niti se što može u njemu izvrnuti. Austrija-Ugarska i Njemačka jedna su cjelina u odluci, da će bez straha i bojazni ustrajati, jedna cjelina u djelima i uspjesima svojih junačkih vojski. A one znadu, da će u znaku toga jedinstva, u znaku te vojske i pobijediti.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

RAT.

Naši bojevi u ruskoj Poljskoj i Galiciji. Zarobili 1240 Rusa.

BEČ, 26. Službeno se objavljuje 26 februara: U ruskoj Poljskoj jučer bio se u odsjecima na istok Przedborza živ topovski boj. Na ostalom frontu na sjever Visle i u zapadnoj Galiciji vladao je većim dijelom mir. U Karpatima izjaloviše se neprijateljski napadi u Ondavskoj dolini i na naše pozicije na sjever Volovečkog sedla. Pri osvojenju na juriš jednog visa u južno-istočnoj Galiciji opet zarobismo 1240 Rusa.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

sastavljena kraljevina Galicija pripadaju Monarhiji.

Ukrajinski se narod razlikuje svojim težnjama od Rusa poglavito u tome, što je već u srednjem vijeku prijanjao uz evropski zapad, i uvijek nastojao da bude s njime u svezi. Već za vrijeme Babenbergovaca postojali su savezi i trgovinski ugovori izmegju Ukrajinaca i Nijemaca. Kasnije su i Car Rudolf, Gustav Adolf, Karlo XII. i mnogi ugarski kraljevi nalazili u ukrajinske kozačke vojske pomoći. Usprkos poljskom i ruskom jarmu Ukrajinci su u 16 stoljeću uredili više ukrajinske škole u Ostrogu, Brestu, Minsku i Lavovu, pače i jednu visoku školu, tako zvanu Mohylanovu Akademiju, u Kijevu, koje su pale žrtvom tek brutalnoj ruci ruske vlasti.

Ruska Vlada već od dva stoljeća strašno pritiskuje rusku Ukrajinu. Općenito je poznato, da ruski Ukrajinci nemaju ni pučkih škola i da im je i jezik već dva puta službeno zabranjen. Zadnja zabrana od godine 1905 zbog revolucije stavljena je mučke izvan kreposti. Ukrajinci se megjutijem usprkos svemu tome nijesu odnarodili, već su u 19 stoljeću stvorili čak i posebnu svoju narodnu književnost. Prije rata imali su u Galiciji preko dvadeset srednjih škola, od kojih su više od polovice uzdržavali iz svojih sredstava. Na sveučilištu u Lavovu ima više ukrajinskih katedara. Postoji i Ukrajinski Muzej, neka vrsta akademije znanosti, i zamašita gospodarska organizacija. Najboljim je dokazom života ukrajinskog naroda činjenica, da u bečkom Cesarevinskom Vijeću imaju svojih 30 zastupnika, a u ruskoj su prvoj i drugoj Dumi bili jači od Poljaka. Glavna tačka ukrajinskih zastupnika u Dumi bila je autonomija Ukrajine, zbog čega su ih Rusi izbornim pravom, koji je bio prekrojen naročito za tu svrhu, skoro sasvijem istisnuli iz ruskog Parlamenta.

Posjedom Ukrajine prislanja se Rusija na Crno i Azovsko More. Iz bogate ukrajinske zemlje Rusi crpe znatne gospodarske sile, jer su tu najbogatiji ruski željezni ugljeni rudnici i slojevi soli i nafte. Uzmemo li još u obzir i činjenicu, da ukrajinska plodna crna zemlja u pogledu poljodjelskih i agrarnih proizvoda namiče trećinu ukupnog proizvoda evropske Rusije, tada Ukrajinu možemo s pravom nazvati žitnicom

PABIRCI

Rusi u Cernovicama. Uspomene.

Jedan czernovitzki gragjanin, koga su Rusi dva mjeseca držali u zatvoru a sada je prispio u Budimpeštu, pripovijedao je o svom sužanjstvu i o ruskoj strahovitoj vladavini u Czernowitzu saradniku "Pesti Napló"-a ove zanimljive potankosti:

Kada su Rusi prije dva mjeseca i pô, po drugi put zauzeli Czernowitz, proglasili su, da se stanovništvo, što je pobjeglo, može slobodno vratiti u grad i nastaviti svoj redovni posao, jer se zajamčuje, da će ruske vlasti poštovati svačiji život i imetak, a da će onima koji se ne povrate, imetak biti zaplijenjen. Ja sam neposredno pred ruskom najezdom pobjegao Iz Czernowitza i sada sam se, povjerovavši Rusima, vratio u grad. Tu sam onda gorko okajao svoju naivnost, jer dva mi se mjeseca neprestano vitlala nad glavom ruska korbačina.

Kozaci su me odvukli u guvernersku palaču, gdje me je tajnik d.r Aleksije Gerovski, onaj isti koji Je jednom utekao iz tamnice czernowitzkoga sudbenog stola, preslušao. Najprije se zanimao za moju vjeru. Kada sam mu kazao, izderao se: "Svi ćete vi visjeti, jer ste primili sa tolikim oduševljenjem austrijsko-ugarsko vojništvo. A jednako ćemo obračunati i s bukovinskim Rumunjima, koji su takogjer radosno primili austrijsko-ugarske čete. U ostalom kako si se usudio austrijskom putnicom doći u Rusiju?"

I tajnik izda nalog, da me odvedu u redarstveni zatvor. Glavar redarstva odredi, da me pretraže, i onda mi oduzeše sav novac. Zatijem su me odveli u jednu ćeliju, gdje sam zatekao jednog rumunjskog učitelja, koga Rusi bijahu takogjer zatvorili.

Kada sam drugoga dana stupio iz ćelije na hodnik, našao sam ondje mnogo znanaca iz Czerno-Witza. Tamnica je bila puna nedužno zatvorenih ljudi. Megju tijem sužnjima bilo je mnogo Rumunja, dva rumunjska profesora, nekoliko rumunjskih lugara i drugih. Ruske su vlasti pod vrlo raznovrsnim izgovorima zatvarale te nesretnike, s kojima su u tamnici ruski oružnici postupali bez ikakva milosrgja. Svaki

bi ih dan bilo za što do krvi izmlatili korbačem.

zatražili pomoći. Uza sve to nije se do zadnjih dana

ljeno, i ako niko nije znao razloga. Megju njima bila su tri Rumunja, jedan Rusin i jedan židov.

drijeti u privatne stanove i ondje pljačkati i robiti. Išli su od kuće do kuće, tražeći tobože telefone; ali su odnosili ne samo telefone, nego i sve što bi našli i što bi im se učinilo da ima kakve vrijednosti.

Ruski guverner u svemu je baš kao i njegovi u krunama, već u rubljima. Ruski novac pak računao je uz vrlo visok tečaj (za jedan rubalj tri krune i

kog vandalizma u Bukovini. Svagdje sam vidio pojužnoj su Bukovini osobito ramanjski posjednici i seljaci mnogo postradali od ruskog gospodstva. Sve

i posjed, toga su nemilostivo ubili Bio sam svjedokom i ruskom bezglavom uzmaku

Bojevi njemačkih četa.

BERLIN, 26. Wolff Bureau javlja: Veliki glavni stan, 26 februara. Sa oba ratišta nema ništa znatno da se javi. Vrhovna uprava vojske.

Parni brod sa 1800 ljudi potonuo u Rukavskom Konala.

BERLIN, 26. "Lokal-Anzeiger" piše, da milanski "Corriere della sera" javlja iz Londona: Po telegramu Lloydovoj agenciji potonuo je dne 24 o. m. u 4 s. popodne na nekoliko pomorskih milja od Eastbornerskog gata parni brod sa 1800 ljudi.

Francuski torpedni razbijač udario o minu u barskoj luci i potonuo.

PARIZ, 27. (Službeno). Francuski torpedni razbijač "Dague", koji je prekjučer pratio opskrbni prijevoz odregjen za Crnu Goru, udario je u 9 ½ satí u večer u barskoj luci o minu i potonuo je. Nestalo je 38 ljudi od posade.

Saopćenja turskoga glavnoga stana.

CARIGRAD, 26. Po vijestima iz Erzeruma na Kavkaskom frontu vlada mir poradi gustog snijega. U krajevima, u kojim ima manje snijega, turski su četni odjeljci imali znatnih uspjeha.

Prekjučer zauzeti su na juriš Tošet i mjesto Daš-Kej. Neprijatelj se povukao prama Batumu; unatoč poteškoćama radi zemljišta, Turci ga tjeraju.

Bombardovanje spoljnih dardanelskih utvrda.

CARIGRAD, 27. (Službeno). Jučerašnjim su bombardovanjem spoljne dardanelske utvrde bile oštećene na nekoliko tačaka. Mi smo imali 5 mrtvih i 14 ranjenih. Neprijateljška je flota i danas proslijedila bombardovanje, ali se poslije podne povukla izvan domašaja vatre iz sedilbarskih baterija.

Demonstracije u Reggio d'Emilia protiv nacionalistâ. Karabinijeri pucaju na čeljad. Dva gragjana ubijena i više njih ranjeno. Skupštine i demonstracije zabranjene u svoj

RIM, 26. Agencija Stefani javlja iz Reggio d' Emilia: Sinoć bila je u "Teatro Ariosto", na poticaj nacionalističke skupine, privatna skupština, na kojoj je imao da govori zastupnik Battisti iz Trentina. Dok su učesnici stizali, napunio se trg ispred kazališta mnoštvom svijeta neprijateljskog osjećanja, čije je držanje naskoro počelo da bude opasno. Na vojnike, koji su odmah bili pozvani, bacalo se kamenjem, pri čemu je više karabinijera ostalo ranjeno, a njihov major teško. Na skupinu karabinijera, koji su prenosili svog ranjenog druga, svijet je bacao kamenje. Oni su na to ispalili puške, te dvije osobe ubili i više njih ranili. Preko noći više je karabinijera bilo

U Reggio krenulo je vojnika i karabinijera; vodi se istraga.

Agencija Stefani javlja: S obzirom na megjunarodne prilike, ministarsko je Vijeće odlučilo da se naredi prefektima da se imaju zabraniti sve skupštine kao i svaka manifestacija, koja bi bila opasna po javni red.

Izjava Salandre u Zast. Kući.

RIM, 27. Sjednica Zastupničke Kuće. Ministarpredsjednik Salandra odgovara na upite o dogoskupština što je odredilo Ministarsko Vijeće, pa izjavljuje, da preduzeta mjera ide jedino za tim, da spriječi da staro nečasno srestvo za vrijenje gragjanskog rata ne truje talijansku dušu i da se obrani zemlja od svakog nezdravog inostranog uticaja. On ne zna, da li će narod morati da ide u rat ili neće; ali onog dana, kad bude pozvan, narod će jednodušno izvršiti zapovijed domovine i kralja.

Stockholmski parni brod oštećen.

YMULDEN, 27. Stockholmski parni brod "Svarton", koji putuje iz Rotterdama put Upsale, stigao je amo. Parni je brod zadobio jučer poslije podne, kako se drži, uslijed torpede ili mine veliku rupu. Izgubio je dva čamca, a posada mu je ostala neozlijegjena.

Opskrba žitom i brašnom u našoj državi.

Obznana od 24 februara 1915, o osiguranju opskrbe žitom i brašnom.

amjera naših neprijatelja, da nas gladom slome,

mora se svakako osujetiti. U tu svrhu su carskom naredbom, što je danas

objavljena u Listu državnih zakona, izdane odredbe, koje nam osiguravaju opskrbu žitom i brašnom do na-

Tom se carskom naredbom stavljaju danas do dalje odredbe pod zapor sve zalihe žita (pšenice, raži, ječma, zobi i kukuruza) i mliva koje mu drago vrsti (brašna, griza, ječma šestoredca i sl.) izuzevši posije - bile te zalihe same za se ili miješane, omlaćene ili neomlaćene - ako se ne nalaze u posjedu države ili vojničke uprave. Počevši od danas ne smiju se zalihe, koje su pod zaporom, bez dozvole vlasti niti izraditi, potrošiti ili upotrijebiti za krmu niti se smiju otugjiti. Za namiru najpreče potrebe ustanovljeni su u spomenutoj carskoj naredbi primjereni izuzeci*).

Svako je dužan brinuti se za uzdržanje svojih zaliha. Tko bude zalihama, koje su pod zaporom, osim ustanovljenih izuzetaka samovoljno raspolagao ili tko bude radio protiv dužnosti uzdržanja zaliha, valja da očekuje strogo kaznu. - C. k. Namjesnik.

*) § 3. carske naredbe glasi ovako: Ne obazirući se na zapor, smiju bez dozvole:

a) posjednici zaliha, koje su pod zaporom, upotrebljavati svoje vlastite zalihe za hranu pripadnicima svojega kućanstva (gospodarstva), uzevši amo i one radnike i namještenike, kojima kao plaća pripada besplatna hrana ili krušno brašno i mlivo, no do općega uregjenja potroška smiju potrošiti od toga samo količinu, koja ne nadmašuje na glavu 72 kg. mliva ili 9 kg. žita na mjesec (240 g. mliva ili 300 g. žita

b) pekari i slastičari upotrebljavati brašno za pečenje i oni, koji obrtimice za plaću daju mlivo trećim osobama, liferovati ga, koliko je to potrebito, i risultante della quota personale saranno conformate

da se namiri neposredni potrošak njihovih mušterija | u kotaru političke vlasti I. stepena. Do potrebe može vlast odrediti tu količinu trošenja za pojedine ili za sve radnje ili izdati druge odredbe, da se zapriječi sabiranje mliva kod konsumenta;

c) posjednici poljodjelskih radnja upotrebljavati žito za svoju sjetvu ili liferovati ga drugim poljodjelcima za sjetvu uz potvrdu, iz koje se razabira ime stečnikovo, vrst i količina sjemena i dan kojega je dano;

d) oni, koji drže konje, trošiti za krmu od zalihe zobi, što je posjeduju, za svakoga konja osjekom 3 kg. na dan:

e) mlinska preduzeća mljeti žito;

f) započeti transporti u našoj zemlji smiju se

L'assicurazione dell'approvvigionamento con grano e farina.

Venne affisso il seguente manifesto: Notificazione del 24 febbraio 1915, concernente l'assicurazione dell'approvvigionamento con grano e

L'intenzione dei nostri nemici di affamarci deve ad ogni costo venir sventata.

A questo scopo vennero prese con l'ordinanza Imperiale pubblicata oggi nel Bollettino delle leggi dell'Impero misure che assicurano fino al prossimo raccolto il nostro approvvigionamento con grano e

Con questa ordinanza Imperiale tutte le provviste di grano (frumento, segala, orzo, avena e grano turco) nonchè i macinati di ogni specie) farina, gries, orzo mondo ecc.) ad eccezione della crusca - puri o misti, battuti o non battuti, in quanto non si trovano in possesso dello Stato o dell'amministrazione militare, vengono messe sotto chiusura col giorno d'oggi sino a nuovo ordine.

Da oggi le provviste chiuse di grano e macinati non possono senza permesso dell'autorità venire ne lavorate, nè consumate o usate quale foraggio, nè

Per la copertura del più urgente bisogno sono previste nella citata ordinanza Imperiale le eccezioni*) corrispondenti.

E obbligo di ognuno di provveder alla conser-

Chi dispone arbitrariamente delle provviste chiuse fuori delle eccezioni previste o contravviene all'obbligo di conservazione delle stesse incorre in pene severe. - L'i. r. Luogotenente.

*) § 3. Nonostante la chiusura possono senza per-

a) i possessori di provviste chiuse usare le proprie provviste per la nutrizione dei famigliari della propria economia (domestica), inclusi quegli operai e addetti, ai quali compete il costo libero, oppure grano per il pane e macinati quale mercede, adoperando peraltro sino alla generale regolazione del consumo solamente una quantità non eccedente 7.2 chg. di macinati o 9 chg. di grano al mese per persona (240 gr. di macinati o 300 gr. di grano al giorno).

b) I pistori e pasticceri cuocere farina e coloro, i quali cedono nell'esercizio della rispettiva industria macinati a terzi verso compenso, fornire gli stessi, in quanto ciò sia necessario per la copertura del consumo diretto dei loro avventori nel distretto dell' autorità politica di I. istanza. In caso di bisogno l'autorità può stabilire questa quantità necessaria per il consumo per singoli o tutti gli esercizi, pure prendere altre misure atte ad evitare una accumulazione di macinati presso i consumatori.

c) possessori di imprese agricole adoperare il grano per la propria seminagione, oppure cederlo ad ri agricoltori per scopi di semina verso conferma. da cui risulti il nome dell'acquirente, la qualità e la quantità della semina e il giorno della consegna.

d) detentori di cavalli adoperare del quantitativo di avena in loro possesso per il nutrimento di ogni cavallo 3 chg in media al giorno.

+) Imprese di molini macinare grano. f) trasporti incominciati venir condotti a termine nell'interno.

A questo proposito, l' i. r. "Correspondenz Bu-

reau" ci comunica da Vienna 23: La guerra di affamamento iniziata dalle potenze nemiche, rese necessarie, già tempo fa, una serie di misure per la maggiore possibile economia nel con-

sumo delle nostre provviste in cereali da panificazione. Oltre al divieto della produzione di acquavite dal grano, trovarono applicazione al riguardo le disposizioni per una più radicale macinazione e per l'impiego di surrogati nella confezione del pane.

Anzitutto è a temere che quest'anno in numerosi piccoli esercizi economici il grano sia trattenuto per un tempo più lungo del solito, oppure che i proprietari non dispongano degli ambienti necessari a tenere immagazzinato il grano oltre il termine di germinazione, fino all'estate, senza danneggiarlo. Al deterionamento delle provviste si deve provvedere a tutti i costi nell' interesse della nutrizione del popolo.

Inoltre è d'attendersi che, aumentando il consumo delle provviste, in diversi luogi si venga a una crescente mancanza di grano e di farina, con la conseguenza di una richiesta affannosa e, pertanto di vasti sorpassi dei prezzi massimi. Vi è dunque il pericolo che le provviste esistenti si guastino, e che subentri un sensibile rincaro del pane e della farina.

Sono dunque necessarie due sorta di provvedimenti. Si deve provvedere acchè tutto l'esistente grano da panificazione sia immagazzinato e trattato opportunamente. Prossimamente poi, in pari tempo fino a quando si potrà disporre del nuovo raccolto, si dovrà fare, in base a una registrazione attendibile dei depositi, una distribuzione regolare delle provviste.

Per raggiungere questo scopo, un' ordinanza imperiale pubblicata oggi dispone anzitutto il sequestro delle esistenti provviste di grano e di macinati, nonchè l'effettuazione di una generale registrazione delle provviste. Nello stesso tempo si allargano notevolmente le già esistenti disposizioni di espropriazione. L'espropriazione delle provviste di cui il prorietario abbisognasse per la nutrizione egli appartenenti alla sua famiglia, per economia domestica o per la coltivazione è esclusa espressamente dalle disposizioni dell'ordinanza imperiale. Eseguita la registrazione dei depositi, saranno disposte dal ministro dell'interno le massime per la sistemazione del consumo.

Anzitutto con la divisione delle provviste esistenti, comprese le quantità importate dall'Ungheria, si calcolerà sulla totalità della popolazione presa in considerazione la quota per testa; quindi sulla base della quota; saranno destinati mezzi di consumo dei singoli territori amministrativi. Sull'ammontare

le misure da promulgarsi, circa le quali si pren- lanche ai casi ove qualcuno degli attinenti chiedesse deranno disposizioni più precise nelle direttive per la regolazione del consumo.

L' adattamento di queste disposizioni alle condizioni particolari nelle diverse parti del territorio dello Stato, dovrà essere fatto dalle autorità politiche provinciali e le ulteriori disposizioni da parte delle autorità distrettuali e dai comuni.

Per l'esecuzione tecnica e commerciale dell'azione sarà sistemato un istituto al traffico del grano, sotto l'influenza e la sorveglianza dello Stato, il quale istituto dovrà provvedere all'immagazzinamento e al trattamento opportuno del grano, ed înfine al trasporto nei luoghi del consumo. All'istituto sarà messo a lato un ufficio di consulenza, composto delle personalità più autorevoli della vita economica, ben informate delle condizioni particolari nei singoli regni e paesi. Disposizioni più precise circa l'organiz zazione dell'istituto saranno prese entro brevissimo

Si attende che le disposizioni entranti ora in vigore siano ben comprese dalla popolazione e che la loro attuazione sia appoggiata dovunque. Si tratta invero di sventare il progetto di affamamento dei nostri nemici e di guarentire la nutrizione del popolo fino al prossimo raccolto: dunque dei supremi interessi del benessere generale, che è in giuoco.

Se malgrado ciò si avessero delle elusioni alle nuove disposizioni, la legge verrebbe applicata con tutta severità.

DALMATINSKE VIJESTI

Vojena odlikovanja.

Njegovo c. i k. Apostolsko Veličanstvo udostojilo

radi priznanja hrabroga držanja pred neprijateljem vojeni krst trećega razreda za zaslu ge sa ratnim odličjem: pukovniku Karlu Böttneru, domobranstvenoga pješadijskoga regimenta br. 23; kapetanima Franju Topolšeku, i Emilu Dragatinu, obojici domobranstvenoga pješadijskoga regim. br. 37:

radi priznanja hrabroga i požrtvovnoga držanja pred neprijateljem duhovni krst drugoga razreda za zasluge na bijelo-crvenoj vrpci poljskome kuratu Nikoli Gligo, domobranstvenoga pješadijskoga regimenta br. 37.

Zapovjedništvo balkanskih bojnih snaga:

udijelilo je radi priznanja hrabroga držanja pred neprijateljem srebrenu medalju drugoga razreda za hrabrost: nadglednicima pogranične financijske straže Marku Baniću, Mihu Barbiću, Ivu Kanalichu, Petru Bučanu Augustinu Zuljegiću, Matu Paviću, Petru Petričiću, Vicku Jurjev ću i Simi Delavedova, svoj devetorici c. k. pogranične financijske straže; naknadnome pričuvniku Ivu Pavlovića domobranstvenoga naknadnoga kotarskoga zapovjedništva br. 37; naknadnim pričuvnicima Bariši Baniću Mihajila Kutoviću, obojici c k. domobranstvenoga pješad jskoga regimenta br. 37, pri lanoj oružništvu u Kotoru; dobrovoljcu "Mornarice", nekadanjemu vodniku Andriji Grguroviću, vojenoga zbora Kotorske Mor-

izrazilo je radi izvrsnoga služenja pred neprijateljem pohvalno priznanje višemu nadgledniku pogranične financijske straže Iliji Beari, c. k. pogranične financijske straže.

Odlikovan naš časnik.

Citamo u zagrebačkim novinama:

Major 70. pješadijske pukovnije Vjekoslav pl. Marocchino, rodom iz Zadra, poznat kao jedan od najsposobnijih časnika, odlikovan je od Njegova Veličanstva Redom Zeljezne krune III. razreda radi hrabrog i neustrašivog držanja pred neprijateljem.

Već za prvih dana rata pošao je sa svojom pukovnijom na južno bojište, a kasnije na sjeverno, gdje se borio protiv neprijatelja sa kršnim našim Srijemcima. U bojevima u ruskoj Poljskoj i Galiciji stajao je neposredno uz njemačke čete. Pri zauzeću Lodza osobito se istakao svojim bataljunom, tako da su časnici ove pukovnije i sila momčadi bili predloženi i za njemačka odličja. Tom je zgodom pohvalio ovu našu hrabru pukovniju maršal Hindenburg, Megju predloženima za njemački Zeljezni krst nalazio se i naš major Marocchino.

Major Marocchino bio je kao izvrstan časnik izaslan jednom u Macedoniju, da ondje uredi oružništvo. Njegov uspješni i plodonosni rad priznao je sultan, odlikovavši ga Redom Osmanlija i Otomanskom kolajnom za zasluge. Major Marocchino dobio je do sada deset odličja.

Proljetne poljske radnje i škola.

Na osnovu odnosne odredbe Ministarstva nastave naregjeno je školama, da na polju, gdje se osje ti nedostatak radnika za proljetne radnje, imaju se sasvim posvetiti poljodjelstvu. Da se školskoj djeci olakoti posao, udjeljuje im se ne samo oprost od pohagjanja škole i eventualno ogranićenje nauke za vrijeme dok bude od njih potreba, nego, gdje bude prijeko nužno, škola će se i prije roka zatvoriti.

Ispit osposobljenja za opće pučke i gragj. škole prije redovitog roka.

Ministarstvo za bogoštovlje i nastavu dopustilo je, da kandidati, koji su nagjeni sposobnim za vojničku službu i tu službu do malo moraju nastupiti, a namjeravaju se u nastajnom proljetnom roku podvrgnuti ispitu osposobljenja, budu pripušteni na taj ispit : prije redovitoga roka, pa j u tom slučaju, kada bi propisanu zadovoljavajuću dvogodišnju službu navršili tek na početku redovitog ispitnog termina u

U slučaju takova prijevremenog ispita povjereno je predsjedanje zamjeniku ravnatelja ispitnog povjereništva, upravitelju Antunu Kriletiću.

Ufficio per il disbrigo di affari non definiti dei militi richiamati.

Come si ebbe ad annunziare nel numero 78 dell'anno decorso, s'è costituito, e ciô col di 7 ottobre, l'ufficio ausiliario economico provinciale col compito di definire gli affari lasciati non compiuti dei militi ed ufficiali chiamati sotto le armi. Avendo l'inerente disposizione ministeriale limitato l'attività di questo ufficio ai casi ove il milite o l'ufficiale richiamato presentasse in persona col tramite del preposto Comando un insinuato esprimente i suoi desideri, il Ministero dell'interno ha trovato ora di estendere condizionatamente la sfera d'attività di codesto ufficio

in via diretta il di lui ausilio per la definizione di qualche importante affare del milite od ufficiale richiamato, e ne ha regolato il procedimento.

Come attinenti devono in questi casi considerarsi le persone enumerate nel § 2 della legge del 26 dicembre 1912 B. L. I. n.o 237, e ciò in primo luogo la moglie e i discendenti legittimi del milite richiamato, indi ancora ascendenti, fratelli e sorelle e suoceri legittimi, la madre illegittima e i figli illegittimi, quando abbiano il loro ordinario domicilio nei Regni e Paesi rappresentati al Consiglio dell'Impero o quando posseggano la cittadinanza austriaca o ungherese. rispettivamente la pertinenza alla Bosnia-Erzegovina, nei due casi da ultimo nominati però soltanto in quanto, esistendo una istituzione analoga, sia praticata la reciprocità.

Finora l'ufficio ebbe ad occuparsi di affari di militi richiamati in 42 casi, i quali fra i 101 numeri di protocollo contano 79 esibiti con 98 spedizioni. Questi 42 casi vanno distribuiti così: per l'assegno del contributo di sostentamento agli attinenti 20, ordinamento di rapporti industriali 4, crediti verso l'erario 2, affari esecutivi 3, affari ventilatori 1, affari contenziosi 1, affari cambiari 1, nomina di procuratore 1, disdetta di finita locazione 1, riscossione di crediti 1, conseguimento di congedo 4.

In parecchi di codesti casi l'afficio ha fatto valere con successo il suo intervento, ed è da attendersi che sarà messo in grado di sviluppare una attività più ampia, se anche i suindicati attinenti avranno a porre in pratica il suddetto ulteriore beneficio a favore degli interessi dei militi ed ufficiali richiamati.

Pomicanje oboljelih i ranjenih vojnika u Zadru

preko mjeseca decembra 1914.

Krajem mjeseca novembra bijaše ostao u bolnici jedan vojnik.

Preko mjeseca decembra bila su primljena, što ranjena što oboljela, usve 502 vojnika. Usve je dakle od 5 oktobra, kada je Pokrajinsko pripomoćno društvo Crvenoga Krsta primilo od vojene vlasti bolnicu, pak do kraja decembra primljeno u ovu bolnicu 1798 vojnika.

Za to je vrijeme bilo promijenjeno 1126 zavoja. Od raznih bolesti bolovalo je 46 vojnika, čije je opskrbljivanje potrajalo usve 91 dan.

Do 20 decembra bili su zaustavljeni u bolnici radi trajnog liječenja samo oni vojnici koji zbog rana ili koje druge bolesti, osobito sumnjive naravi, nijesu mogli da proslijede putovanje. Ostali bi vojnici samo prenočili i bili opskrbljeni hranom. Od 21 decembra bila su primljena do svršetka mjeseca na poziv vojene vlasti na trajno liječenje, bilo rana bilo kojih drugih bolesti, 83 vojnika. Opskrbljivanje

je ovijeh potrajalo 689 dana. Pošto se predsjedništvo Pokrajinskoga pripomoćnoga društva Crvenog Krsta vrlo dragovoljno odazvalo pozivu vojene vlasti da i unaprijed prima vojnike na trajno liječenje, upravi su se bolnice radi toga što je znatno porastao rad ponudile kao dobrovoljne njegovateljice oboljelih i ranjenih gospogje Marija Primožić i grofica Tereza Thun Hohenstein, gospogjica Angiolina Volpi, a kao domaćice gospogje Ida Weiner i Marija Džemalik i gospogjice Elisa

Frauwallner i Ljubica Iveković. Sve gore pomenute već od 21 decembra najsvojskije i najsavjesnije vrše preduzetu humanitarnu službu na potpuno zadovoljstvo uprave bolnice, obo-

ljelih i ranjenih vojnika. Preko mjeseca bila su otpuštena 424 vojnika; 16 ih je bilo poslato u pokrajinsku bolnicu u Arbanasima, 8 ih je bilo otpušteno iz nje, te su ostala u bolnici, što ranjena što oboljela, 62 vojnika.

U pokrajinskoj bolnici u Arbanasima umro je 2 decembra 1914 jedan vojnik, koji bijaše prenesen u nju 6 novembra 1914.

I ovog je mjeseca Njegova Preuzvišenost gosp. Namjesnik često pohodio oboljele i ranjene vojnike, a tako i gospoda načelnik dr. Ziliotto, grof Thun, potpukovnik Noltsch, zapovjednik žandarmerije Zelinka i drugi. Prilikom badnje večeri bilo je zaslugom I zauzimanjem gospogje grofice T. Thun i mnogih ostalih plemenitih osoba priregjeno za tri večeri božićno drvce sa raznim i obilatim darovima za vojnike.

Imena plemenitih osoba, koje su i ovoga mjeseca darivale vojnike raznim darovima, sa blagodarnośću će se objaviti u posebnu iskazu. Mjesni dobrovoljni požarnici prenijeli su u bol-

nicu 28, a iz ove u pokrajinsku 6 vojnika.

preko mjeseca januara 1915.

Krajem 1914 godine ostala su u bolnici, što ranjena što oboljela, 62 vojnika, a preko mjeseca januara bilo ih je primljeno 77; ukupno je dakle u ovome mjesecu bilo 139 vojnika. Od ovijeh je bio otpušten 61, poslato u pokrajinsku bolnicu u Arbanasima 8 (5 ih se od ovih povratilo), te je krajem januara ostalo u bolnici 75 vojnika.

Preko ovoga mjeseca bilo je izvršeno u bolnici: 380 zavoja, 77 masiranja, 82 obvoja, 25 elektriziranja, 5 djelimičnih kupanja vrućom parom, 1 kupanje u kupki na vruću paru, 46 liječenja očiju i

Osim ostalih bolesti 20 je vojnika bolovalo od crijevnog katara još pri dolasku u bolnicu. Opreznosti radi oni su bili zadržani u bolnici i liječeni, a otpušteni tek kad bi ozdravili i kada bi se bakteriologijskim istraživanjem, izvršenim u ovdješnjem državnom bakt. higijenskom zavodu, dokazalo, da ne boluju od srdobolje. Kod jednog od ovih oboljelih bila je ustanovljena srdobolja "Flexner".

Dva su vojnika radi sumnje da boluju od trbušnog tifa bila otpremljena u pokrajinsku bolnicu, u kojoj je bilo ustanovljeno, da boluju od te bolesti. Obojica su krajem mjeseca januara bila još na liječenju

Opskrbljivanje oboljelih i ranjenih vojnika, koji su trajno bili liječeni u bolnici, trajalo je 20-24 dana. Osim ovih vojnika bila su preko mjeseca ukonačena i opskrbljena hranom 572 vojnika, a kod ovijeh obnovljeno 166) zavoja.

Poradi toga što mnogo vojnika trpe od reumatizma, a uslijed ozleda od poremećenja mišićnih micanja, uprava je bolnice našla shodnim da uredi poseban odjeljak za liječenje ovakih bolesti,

U ovome su odjeljku smješteni: jedan sto za masiranje, jedna velika i jedna mala kupka za liječenje vrućom parom, razno posugje za kupanje gornjih i donjih uda tijela i jedan nov praktični aparat za galvano-faradično elektrizovanje. Ovaj je aparat ponudio upravi gosp. d.r I. Bo-

xich, i uprava ga je s blagodarnošću primila. Za kratko vrijeme dobaviće se jedan aparat za liječenje električnom svjetlošću i vrućinom, a i kupamoci kupa

ma, s Pod

prave osobi svojih mater Zaliha nje u nosti stalo

renika varstv Pfeife sada

cije p pleme bro bo u prile 14 0. vatsko bor Ci da bu u mal i udov gledao seo, št

tarnos

mu do

svojim

bivši č tenor k. garr pričuvi N žesna slušam tršćans marom sjajnije katan i

nih čin povjere istakla 0 gospodi gospogj pričuvn

nijele 1

nadzori blizu 1 sakupile ćenika, sa njeg na iska Vidjelo nas pos g. Bali svome školstva kotaru : stručio.

bio u š

krajini,

u svako

mnogim

otrag 1 100, od sada ih gosp. Ba Da svome s teljica n vnog te ime cije Baliću p menu, k hvalio. večere i

Piš Ka imamo (vca: za Belamar samostar slovske u Laven poslao o dva puta mudrim

svako d

općinstvo vrijedna pučkim j Ud našu pro Alberto. očekivan

stovati (gjanstva. Pas svoje na

Tiskara .

attinenti chiedesse er la definizione di e od ufficiale richiamento.

uesti casi conside-2 della legge del 26 ciò in primo luogo del milite richiamae sorelle e suoceri igli illegittimi, quannicilio nei Regni e lell'Impero o quantriaca o ungherese. Bosnia-Erzegovina, però soltanto in analoga, sia prati-

uparsi di affari di li fra i 101 numeri con 98 spedizioni. così: per l'assegno gli attinenti 20, or-4, crediti verso l'eventilatori 1, affari omina di procurae 1, riscossione di

officio ha fatto vao, ed è da attenderuppare una attività attinenti avranno a iore beneficio a faifficiali richiamati.

enih vojnika u

a 1914. jaše ostao u bol-

su primljena, što nika. Usve je dakle pripomoćno druvojene vlasti boliljeno u ovu bol-

enjeno 1126 zavoja.

vojnika, čije je opstavljeni u bolnici vojnici koji zbog sumnjive naravi, nje. Ostali bi vojnici ni hranom. Od 21

vršetka mjeseca na

liječenje, bilo rana ika. Opskrbljivanje krajinskoga pripovrlo dragovoljno i unaprijed prima su se bolnice radi onudile kao dobroranjenih gospogje

Thun Hohenstein, domacice gospogje i gospogjice Elisa 21 decembra naj-

zetu humanitarnu prave bolnice, obotena 424 vojnika;

u bolnicu u Arbanje, te su ostala u 2 vojnika. anasima umro je 2

bijaše prenesen u Preuzvišenost gosp. i ranjene vojnike,

iliotto, grof Thun, žandarmerije Zelinbilo je zaslugom 1 hun i mnogih ostaa tri večeri božićno ma za vojnike. je su i ovoga mje-

vima, sa blagodarkazu. prenijeli su u bolvojnika.

1915. su u bolnici, što a preko mjeseca

ukupno je dakle u Od ovijeh je bio ku bolnicu u Arbaatilo), te je krajem e izvršeno u bol-

obvoja, 25 elektrinéom parom, 1 ku-6 liječenja očiju 1 ojnika bolovalo od

bolnicu. Opreznosti i liječeni, a otpubi se bakteriologijdješnjem državnom , da ne boluju od oljelih bila je ustada boluju od trbuš-

rajinsku bolnicu, u od te bolesti. Oboila još na liječenju njenih vojnika, koji

alo je 20-24 dana. oreko mjeseca ukovojnika, a kod oviika trpe od reumaećenja mišićnih mi-

odnim da uredi pobolesti. teni: jedan stô za

ala kupka za liječeza kupanje gornjih oraktični aparat za

avi gosp. d.r I. Bosću primila. se jedan aparat za rućinom, a i kupatila su već gotova i uregjene, tako da će se u njima moći pored običnih kupanja priregjivati i ljekovita

Mjesni dobrovoljni požarnici prenijeli su u bolnicu 18, a iz ove u pokrajinsku 5 vojnika.

Imena onijeh plemenitih osoba, koje su i ovog mjeseca pohagjale i darivale vojnike raznim darovima, s blagodarnošću će se objaviti u posebnu iskazu.

Podlogači od hartije za vojničke postole.

Odbor štampe ureda za ratno staranje šalje ovu vijest: Kad je nastupila zima, preporučilo se, da se prave podlogači od hartije za postole kao sredstvo protiv studeni. Odaziv na ovaj poticaj bio je obilat; osobito se školska djeca živo bavila, pod nadzorom svojih učitelja, pravljenjem tih podlogača, za koje su materijal u mnogim slučajevima slali mukte obrtnici. Zaliha ovih podlogača, što su stavljeni na raspolaganje ureda za ratno staranje, tako je od velike revnosti postala velika, da ured moli javnost, da bi odustalo od pravljenja i odašiljanja spomenutih podlogača

Premještaji.

Namjesnik dalmatinski premjestio je kot. povjerenika Savu Boškovića iz Ercegnovoga na kot. poglavarstvo u Makarskoj, a namj. perovogju d.ra Gustava Pfeifera iz Makarske na kot. poglavarstvo u Kotoru, sada u Ercegnovom.

Za siročad i udovice ratnika.

Pišu nam iz Hercegnovoga, 22 o. m.

I u ovom krajnjem kraju naše mile Dalmacije pučanstvo je dalo već u više navrataka oduška plemenitom osjećaju privrženosti braći, koja se brabro bore za čast domovine, namjenjujući raznih svota u prilog njihovih porodica.

Financijski uspjeh, koji se postigao u nedjelju 14 o. m. u blagohotno ustupljenim prostorijama Hrvatskog Doma prigodom koncerta koji je priredio odbor Crvenog Krsta hercegnovskih gospogja, zaslužuje da bude iznesen pred javnost. One se večeri sakupilo u malo vremena preko 4000 kruna na korist siročadi i udovica ratnika. Od bogata do siromaha svako je gledao kako će najbolje prinijeti za svetu svrhu, veseo, što još jednom može pokazati osjećaj humanitarnosti i što tako ispunjava ugodnu dužnost, koju mu domovina nameće.

Sjajnom uspjehu doprinio je na osobit način svojim sudjelovanjem gospodin pričuvni natporučnik, bivši član zagrebačkog i budimpeštanskog pozorišta, tenor Otto Lubin-Böhm, praćen na glasoviru od c. i k. garnizonske orhestre, blagohotno ustupljene, i od pričuvnog poručnika gospodina Tuscany-a.

Na glasoviru istakla se savršenim sviranjem dražesna gospogjica Tonka Sager. Imali smo prigode da slušamo poznatog violinistu gospodina Viezzoli člana tršćanskog kvarteta. Suvišne su mu riječi pohvale.

Dok su gospogje i gospoda odbora sa osobitim marom i požrtvovnošću radili, da zabava ispane što sjajnije, dražesne su gospogje odbora pripravile delikatan i bogat buffet, čijom su prodajom u velike pri-

Gospoda otmjeniji gragjani sa nekolicinom državnih činovnika, predvogjeni od neumornog kotarskog povjerenika gospodina Rikarda viteza de Bedena, istakla su se služeči goste.

Odbor u znak priznanja predao je lovor-vijenac gospodinu tenoru Lubin-Böhm, a po kitu cvijeća gospogjici T Sager i gospodi poručniku Tuscany i

Odlazak nadzornika.

Piśu nam iz Makarske, 22 o. m.: U zadnji petak rastao se s nama kotarski školski nadzornik Balić, poslije nego je ovdje u tom svojstvu blizu 14 godina revno služio. Na mostu prije odlaska sakupilo se mnogo gragjana, javnih činovnika, svećenika, učitelja i učiteljica, da se oproste s njime i sa njegovom odličnom obitelji. Gosp. Balić bio je na iskazanom mu prijateljskom činu veoma ganut. Vidjelo se očito, da se sa teškim srcem rastaje od nas poslije toliko godina boravka megju nama.

Nakon 14 godina boravljenja u ovom kotaru g. Balic ostavlja lijepu i trajnu uspomenu o svome uspješnome radu i maru oko napretka pučkog školstva. I doista se broj škola i učitelja u ovome kotaru za njegova vremena podvostručio ili potrostručio. Ovaj kotar, koji je otrag dvadesetak godina bio u školskim prilikama jedan od zadnjih u pokrajini, sada se može brojiti megju prve, jer ne samo u svakom selu ovoga prostranog kotara nego i u mnogim odlomcima selà ima po više škola. Dok je otrag 14 godina bilo 40 učitelja, sada ih ima preko 100, od 1800 učenika i učenica koji pohagjahu školu sada ih blizu 6000. Doista lijep napredak, u kome gosp. Balić ima osobitu zaslugu.

Da pokažu svoju zahvalnost i ljubav prema svome starešini, osobito odaslanstvo učitelja i učiteljica naših škola, starešica milosrdnih sestara i učevnog tečaja, malo je dana prije odlaska, predalo u ime cijelog učiteljstva u kotaru gosp. nadzorniku Baliću prelijep i skupocijen srebreni dar na uspomenu, koji je on vrlo ljubezno primio i srdačno zahvalio. Pretječak od sakupljene svote učitelji su mjesto večere nadzorniku poklonili Crvenom Krstu.

Gosp. Baliću i porodici mu želimo na rastanku svako dobro na novome mjestu službe.

Korizmeni propovjednici.

Pišu nam iz Makarske, 22 o. m.:

Kao korizmene propovjednike za ovu korizmu imamo dva ovdješnja vrlo vrijedna i učena franjevca: za propovijed na hrvatskome jeziku fra Krstu Belamarića, a na talijanskome guardijan i lektor ovog samostana fra Alberta Vukića, koji je svoje bogoslovske nauke svršio lani na katoličkome sveučilištu u Lavenu. Zahvalni smo presv biskupu, što nam je poslao ovake propovjednike. Imali smo do sad sreće dva puta čuti našega fra Krsta. Svojim jezgrovitim i mudrim propovjedanjem on je osvojio i zanio cijelo općinstvo. Svako priznaje, da u njemu imamo vrlo vrijedna propovjednika, koji svojim krasnim i odabranim pučkim jezikom, glasom i dikcijom sve opčarava.

U četvrtik u večer stupiće za prvi put na našu propovjedaonicu naš mladi i vrlo učeni fra Alberto. Stalni smo, da će potpuno zadovoljiti opće očekivanje i da će oba propovjednika mnogo koristovati duho nome dobru i napretku našega gragjanstva.

Pastirska korizmena pisma.

Pastirski list zadarskoga nadbiskupa vjernicima svoje nadbiskupije za korizmu godine 1915. Zadar. Tiskara J. Ferrari 1915.

Ovogodišnji korizmeni pastirski list, koji je učeni zadarski nadbiskup V nko dr. Pulišić uputio vjernicima svoje nadbiskupije, nadovezuje se na lanjski korizmeni list i sastavlja s njime organičku cjelinu. Dok je u lanjskome pastirskome listu poučavao vjernike o značaju i moći sv. sakramenta Ispovijedi i o načinu pristupanja na nj, ove ih godine poučava o ustanovi sv. sakramenta Pričesti, o posvećivanju kruha i vina, o žrtvenome karakteru sv. euharistije, o značaju, moći i plodovima njenima, o uvjetima za dostojno njeno primanje i. t. d.

Pastirsko pismo iscrpno pretresa sve strane sv. sakramenta Pričesti, tako da se vjernicima pruža potpuna slika ovog najznačajnijeg kršćanskog dogmata, a pri tome u jasnu poretku i divnoj sistemi. Jasnoću i vrijednost razmatranja i pouka povećavaju prilike i prispodobe, koje revni nadbiskup po Isukrstovu primjeru uzimlje iz oblasti prirode i svakidanjega života, eda natprirodne istine učini čim pristupnijima i razumu običnih ljudi. Stoga je krasna odlika i ovoga pastirskoga lista u tome, što je on koliko protkan dubokim i učenim bogoslovskim razmatranjima toliko u isti mah prost i razgovjetan, kojim svojstvima upravo i može postići velik spasonosni uticaj na um i srce vjernika, kojih je većina u nas neuka.

Ugodno se dojimlje duše čitaoca ona apostolska revnost i ono očinsko staranje o dobru i spasu ljudi, kojim je prožeta skoro svaka riječ u ovome zgodnome pastirskome listu.

Primili smo krasna pastirska pisma presv. spljetskog i dubrovačkog biskupa za korizmu 1915. Spljetski biskup, prepoštovani d.r Gjivoje u svome pismu osvrće se na početku na sadašnji rat i na njegove nevolje, pak poručuje svima onima, koji su dužni da i sa svoje strane prinose teške i bolne žrtve na oltar domovine i za ljubljenog Vladara, neka se tješe slatkom mišlju, da u svemu tome vrše nedokučivu volju Oca nebeskoga, koji sa svoje strane sve stvari upravlja za naše dobro, naime za naše posvećenje i konačnu slavu, te nastavlja: "Pa i raspuklo se srce vaše pod pritiskom tuge, nemojte da vas poput bezbožnika obuzme žalost više nego se pristoji, podajući se tuzi i naricanju nedostojnom plemenitog i kršćanskog srca, nego u svem gledajte i poštujte volju Onoga, kojemu ništa ne može izbjegnuti ni na nebu ni na zemlji i koji znade bilo naravske dogagjaje prirodnih sila bilo djelovanja slobodne ljudske volje da upotrijebi za ostvaranje svoje svete volje. "Pastirsko se pismo zatim bavi "neskladnom, nepristojnom i pokvarenom modom, koja svaki dan sve više okužuje onaj spol, kojega crkva na osobiti način naziva pobožnim"

Dubrovački biskup prepoštovani d.r Marčelić uzeo je za temu "rastrovanost i teške posljedice netrijeznog materijalnog užitka, napose pijanstva i raskalašenosti, što danas rek bi vlada svijetom". Pri kraju osvrće se i on na današnji rat i poručuje pastvi svojoj:

"U ova ozbiljna vremena, kad je sva Evropa u plamenu radi teškog rata, kakvog povijest još ne pamti, promislimo ozbiljno na same sebe, na društvo, u kojem živimo. Vršimo duševno svoje dužnosti, najprije prama Bogu, pa sebi i bližnjemu. Ne budimo u nastojanju lijeni; služimo Gospodinu duhom gorući, u ufanju radosni, u nevolji ustrpljeni, u molitvi stavni! Pomagajmo svoju braću u njihovim potrebam Blagoslivljajmo one, koji nas progone! Nemojmo nikomu odvraćati zlo za zlo; nastojmo za dobro ne samo pred Bogom, dali još i pred svim ljudima!"

Osuda oca koji je ubio svoga sina.

Pišu nam iz Dubrovnika, 22 o. m.

Danas je popodne svršila rasprava protiv Ivana Dedovića iz Martinovića, u Župi Dubrovačkoj, pred sudbenim vojničkim senatom. Bio je priznat krivim i osugjen, radi zločinstva umorstva izvršenoga na svome sinu, na doživotnu tamnicu, ali ga je brzojavnim putem pomilovao tvrgjavni zapovjednik general topništva gosp. Raum i snizio mu kaznu na 15 godina zatvora.

Sutra Dedović odlazi u Trebinje, gdje će biti zatvoren u tvrgjavnoj tamnici.

Dedovića je branio odvjetnik Čović-Plenković iz Drniša, koji je sada kao vojeni odvjetnik pridan vojenome sudu u Mostaru.

Dedovićeva supruga izručena je gragjanskome sudu za dalje proganjanje radi sukrivstva u istome

Sjetite se oskudnih po-NUJULJUMI! rodica vojnika, koji 🖼 su pozvani pod oružje! 🖃 Prinosi se šalju: Ratnom pripomoćnom uredu kod c. k. Namjesništva (Odsjek I.) u Zadru.

RAZLIČITE VIJESTI

O osipnom tifu,

priopéio je ovih dana bečki sveučilištni profesor d.r. R. Paltauf s obzirom na njegovo prenašanje članak iz kojega vadimo: Obično se kaže, da se ovaj vrlo opasni tif prenosi ubodom insekata, ali to nije, ovako općenito uzeto, ispravno. Bolest prenosi uš, koja se zadržava u rublju i u odjeći, gdje ova najevrsée prijanja uz tijelo, a vrlo je vjerojatno, da to samo ova uš čini. Ali ovih uši imade gotovo isključivo samo ono najbjednije pučanstvo, koje prebiva u azilima i stanovima, gdje se živi "en masse" u nečistoći. Zato spopada osipni tif ponajviše one ljude koji žive u najnepovoljnijim higijenskim prilikama, u nečistim i slabo zračenim skupnim stanovima, dakle u zatvorima, azilima za beskućnike i sl., a samo se slučajno zaraze i bolje situirani pojedinci, koji po svome zvanju dolaze u dodir s bolesnicima (liječnici, bolničari, stražari, osoblje u krčmama i sl.) U gradovima s povoljnijim higijenskim prilikama biće megju gragjanstvom vazda samo takve pojedinačke zaraze, jer gragjanstvo može samo izuzetno dobiti uši, koje prenose osipni tif. Kad bi istina bila da takogjer buhe stjenice prenose bolest, bila bi bez sumnje zaraza opsežnija, nego što je u istinu, jer ovih neugodnih životinja imade dosta u gradovima. Iz svih dosadašnjih iskustava o toj zaraznoj bolesti može se izvesti zaključak: prvo, da se prenašanje osipnog tifa pomoću uši u rublju i odjeći ima smatrati dokazanim; drugo, da bolesnik, koji nema ovakovih uši, ne pre- I danelli. Noi abbiamo avuto soltanto 5 morti e 14 nosi bolesti, dakle ne zaražava; treće, da nema nikakve epidemiološke činjenice, koja bi bila u opreci s ulogom uši, što se nalazi u odjeći, kao prenositeljice bolesti. Pod izvjesno može se reći, da će osamljenje bolesnika koji boluju od osipnog tifa, s obzirom na rasprostiranje bolesti, onda uspjeti, ako se unište njihove uši u odjeći i ako se pripazi, da osamljeno bolničarsko osoblje ne dobije takvih uši.

Pismo ruskog vojnika.

Kod nekog ruskog zarobljenog vojnika nagjeno je ovo značajno pismo: "Najmilija maćuško! Pišem ti ovo pismo, i ako ne znam, da li ću ga moći dovršiti, da li ti živiš, hoću li ja još poživjeti i hoćeš li ga uopće dobiti. Najmilija maćuško, ja već ne vjerujem ni u što dobra. Dao mi Bog skoru smrt ili priliku, da se dadem zarobiti. Pišem ti to, i ako znam, da bi me odmah ustrijelili, kada bi to pismo kod mene našli. No smrt nije ništa zla, samo ako brzo dogje. Mila maćuško, draga braćo i sestre, vi ne znate, što mi trpimo. Meni su smrznuta tri prsta, kašljem krv, a u cijelom tijelu ćutim silne bolove. Kada sam bio dobio moje mjesto redarstvenika u T. u Sibiriji, a uz plaću od 40 rubalja, mislio sam, da sam u neou, i svi smo se tako radovali. Valjda nas je Bog kaznio. Austrijanci su pod božjom zaštitom. Oni često dolaze protiv nas, pjevajući sa svojim časnicime, a kada smo jedni protiv drugih u šancima mirni, čujemo ih kako se smiju i pjevaju. Odakle samo uvijek dobivaju hranu i novo oružje? To može samo od Boga biti, maćuško. Mi trpimo glad i zimu, imamo malo patrona, a protiv topova moramo često navaljivati bajunetima. Maćuška, ja više neću moći zagrliti tebe i dragu braću. Molite se, da brzo umrem...."

PATRIOTTI, ricordatevi delle famiglie

bisognose dei militi richiamati! zioni sono da dirigersi: All'ufficio di soccorso di guerra presso l'i. r. Luogo tenenza (Dipartimento I.) in Zara.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

LA GUERRA. I nostri combattimenti nella Polonia russa ed in Galizia.

VIENNA, 26. Si comunica ufficialmente il 26

Nella Polonia russa, nei settori di combattimento ad est di Przdborz, ieri era in corso un vivace combattimento di artiglieria. Sul resto del fronte a nord della Vistola e nella Galizia occidentale regnava in massima parte quiete. Nei Carpazi fallirono gli attacchi nemici nella valle del Ondava e parimenti quelli contro le nostre posizioni a nord del giogo di Volovec. Nei combattimenti della Galizia meridionale, nell' espugnare un' altura, furono catturati altri 1240 Rusi.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I combattimenti degli eserciti germanici.

BERLINO, 26. 11 Wolff Bureau comunica Grande quartiere generale, 26 febbraio. Da tutti e due i teatri della guerra non c'è

nulla di essenziale da annunciare. La suprema direzione dell' esercito.

Piroscafo con 1800 uomini affondato nel Canale della Manica.

BERLINO, 26. Il "Lokal-Anzeiger", reca: Il "Corriere della Sera" di Milano ha da Londra, che, secondo un telegramma all' Agenzia del Lloyd, il giorno 24 febbraio, alle 4 pom., alla distanza di alcune miglia marittime dalla diga di Eastbourne, colò a picco un piroscafo con 1800 uomini.

La controtorpediniera francese "Dague" colata a picco nel porto di Antivari.

PARIGI, 27. (Ufficiale). La controtorpediniera francese "Dague" che scortava un trasporto di provvigioni destinate pel Montenegro, ieri l'altro alle ore 91/2 di sera, nel porto di Antivari urtò contro una mina e colò a picco. 38 uomini dell' equipaggio sono scomparsi.

Il sinistro di un piroscafo in viaggio fra Rotterdam e Upsala.

YMUIDEN, 27. Il piroscafo del porto di Stoccolma "Svarton" in viaggio da Rotterdam per Upsala, poggiò quì. Il piroscafo nel pomeriggio di ieri, a quanto si ritiene, o colpito da un siluro o urtato da una mina, riportò una grande falla. Due imbarcazioni andarono perdute. L' equipaggio si salvò,

I comunicati del quartiere generale turco. COSTANTINOPOLI, 26. Secondo notizie giunte da Erzerum, sul fronte del Caucaso, in seguito a una fitta nevicata, regna quiete. Nei siti dove c'è poca neve i riparti di truppa turca conseguirono conside-

revoli successi. Ieri l'altro vennero presi d'assalto Taschet e la località Dasch-koey. Il nemico si ritirò verso Batum, inseguito dai Turchi, ad onta delle difficoltà del terreno.

Il secondo bombardamento dei Dardanelli.

COSTANTINOPOLI, 27. Si annuncia ufficialmente in data 26 corr.: Il bombardamento di ieri

feriti. La flotta nemica continuò anche oggi il bombardamento, ma nel pomeriggio si ritirò fuori della portata dei cannoni delle batterie di Sedilbahr.

Una dimostrazione a Reggio d'Emilia contro i nazionalisti. Parecchi carabinieri feriti. I carabinieri sparano sulla folla. Due borghesi uccisi e vari feriti. Adunanze e manifestazioni proibite in tutto il Regno.

ROMA, 26. La Stefani ha da Reggio d'Emilia: Ieri sera, per iniziativa di un gruppo nazionalista, doveva avere luogo al Teatro Ariosto un'adunanza privata, alla quale doveva parlare il deputato Battisti dal Trentino. Mentre quelli che intendevano partecipare all'adunanza vi si recavano, la piazza del Teatro si riempì di una folla animata da sentimenti ostili, il cui atteggiamento divenne assai presto minaccioso. Il militare, accorso sul posto, fu preso a sassate; parecchi carabinieri rimasero feriti, fra gli altri, gravemente, il maggiore dei carabinieri. Il gruppo di carabinieri, colpito, durante il trasporto del camerata ferito, da altre sassate, fece fuoco sulla folla; due borghesi rimasero uccisi e parecchi furono feriti. Durante la notte numerosi carabinieri furono feriti. A Reggio d'Emilia furono mandate truppe e carabinieri, e fu tosto avviata un'inchiesta.

La "Stefani" reca: Con riguardo alla situazione internazionale, il Consiglio dei Ministri deliberò di inviare istruzioni ai Prefetti di proibire le adunanze, nonchè ogni manifestazione che potesse essere pericolosa per l'ordine pubblico.

Una dichiarazione di Salandra alla Camera.

ROMA, 27. Seduta della Camera. In risposta alle interrogazioni sugli avvenimenti di Reggio di Emilia e sul divieto di tenere adunanze, deliberato dal Consiglio dei Ministri, il Presidente dei Ministri Salandra dichiarò che le misure prese tendono unicamente ad impedire che i vecchi ignobili sistemi d'agitazione delle guerre cittadine avvelenino l'anima italiana, ed a proteggere il paese contro ogni malsana influenza esterna. Egli non sa se la nazione dovrà o no scendere in campo; ma il giorno in cui fosse lanciato l'appello alla nazione, essa obbedirà unanime, il comando della Patria e del Re.

> P. KASANDRIĆ odgovorni urednik Tiskarnica Josipa Ferrari.

Metereologična opažanja u Zadru. Osservazioni meteor della Star di Zara

Dan - Giorno	sahat	Tlak zraka Préss. atmosf	Pravac i snaga vjetra Direz e forza del vento	Temperatura	Oblaci 0-10 Nubi 0-10	Oborina mm.
26	7 pr. pant. 2 p.ppom: 9 p. ppom.	63·7 64·9 65·9	NE 1 NE 2 NE 2	4·0 7·4 5·0	2 2 0	-

CRVENI KRST - CROCE ROSSA

Temper in centig. al 27 febbraio alle 7 ore ant. 64

Za Crveni Krst.

Gosp. Begović Vladimir, c. k. porezni upravitelj u Vrlici, položio kr. 24, sakupljene prigodom vjenčagosp.e Antice Lisičar sa gosp. Petrom Jakelićem.

Makarska: Učitelji grada i neki obližnji, mješte oprosne večere nadzorniku gosp. Baliću, položiše kr. 40. Gosp. Krneta Lazar u Kistanjima, na uspomenu pok. gosp. N. Skočića i pok. gosp. Julijane Subotić, kr. 6.

Pro Croce Rossa.

Dalla Direzione della "Società Filarmonica" in Zara, cor. 1.200, quale ricavato dei concerti di beneficenza dei 14 e 15 febbraio 1915. Raccolte nell'educandato femm. sup. della fon-

dazione S. Demetrio in Zara in occasione di un trattenimento, cor. 70. Per onorare la memoria del defunto sig. Fran-

cesco Niseteo: dal sig. Bercich Giuseppe, farmacista in Zara, cor. 3, dal sig. de Benvenuti d.r Gino, in Zara, cor. 10. Dal sig. cons. aul. Eugenio Walach, in Zara,

cor. 5, per onorare la memoria del sig. Alfonso Büchler, tecnico ausiliario pres-o il dipart. edile luog., caduto sul campo dell'onore quale cadetto di riserva del 96. regg. fanti nei combattimenti in Bucovina e nei Carpazi addi 3 febbraio 1915.

Prilozi za Crveni Krst.

Sakupljeno u Erveniku gornjemu i donjem u kr. 172:10; dopriniješe: Crkovinarstvo Sv. Mihovila kr. 10 - Crkovinarstvo Sv. Nikole 10 -Munzani don Petar 10 — Munzani ud. Marija 5 — Vujasinović pop Stefan 10 - Ivanković Jerolim, veleposjednik 30 — Ljubičić Ante i obitelj 16 — Kranjec Antonija 5 - Kranjec Mate, žand. poštovogja 5 Teskera Anka 2 — Teskera Ilija, žand. 5 — Ajdučić Ive, žand. 5 - Mirković Jakov, žand. 5 -Paić Josip, žand. poštov. u míru 3 - Šarić Milenko, učitelj 2 - Babac Milica 1 - Sasić ud. Maša, krėmarica 2 – Macura Mile, lugar 2 – Macura Nikola p. Mile 1 – Maksimović Mileta p. Alekse 1 – Marukić Mijat p. Mate 1 - Marukić Martin p. Merka 1 - Matjević Sava Lazin 0:50 - Marukić Antona p. Vída 0:40 - Šašić Simeun Čirin 1 - Djakulović Pajo p. Ilije 2 — Kabić Paolina p. Alekse 1 — Kabić Jovo Todorov 0:50 - Kabić Jovan p. Jandrije 1 — Kabić Todor p. Arsenije 1 Kežul Jovan p. Gjurgja 1 — Kežul Gjuragj p. Todora 1 — Čengić Šime p. Blaža 2 — Čengić Grga Nikolin 1 — Čengić Mile p. Nikole 1 — Čengić Mate p. Petra 1 — Ivanković Mijat Šimunov 1 — Ivanković Božica Mijatova 0:40 — Ivanković Mate p. Ivana 1 — Ivanković Petar p. Marka 1 — Ivanković Iveta p. Mijata 1 — Čengić Marija Jadrina 0:20 — Travica Mara danneggiò in alcuni punti i porti esteriori dei Dar- Spirina 2 - Travica Jeka Stefanova 1 - Travica

Vuje 1 - Trivić Tode Todorov 1 - Urukalović Cvitko, seoski glavar 1 — Jurišić Kuzman p. Bože 1 Jurišić Ive p. Petra 1 — Jurišić Blaž Mijatov 0:50 - Jurišić Marko p. Mijata 0:60 - Jurišić Nikola p. Grge 0:50 - Paić Šime p. Ilije 0:60 - Popić Jovan p. Save 1 — Vujanić Gajo p. Jovana 0:60 — Kovačević Lakica Petrov 1 — Sekuljica Nikola p. Gjurgja 1 — Śašić Niko p. Alekse 0:30 — Graonja Lazo p. Save 1 - Vekić Glišo p. Koje 1 - Vujanić Tode Aleksin 1 - Grubić Ilija p. Pane 1.

(opć. Drniš) kr. 50: ; dopriniješe: Fra Ante Gojak, župnik Nevesta kr. 10 — Crkovinarstvo Bl. Gospe u Nevestu 10 — Slugan Ivan, glavar 1 — Sunara Anica 2 — Pučo Luka 1 — Budiša Andrija 1 Bošnjak Ivan 1 — Sunara Jela 1 — Sunara Pera 1

- Sunara Mate 1 - Sunara Ika 1 - Budiša Ana ud. p. Bože 1 — Bučević Paško 1 — Budiša Joko 1 - Sunara Marijan p. Jure 1:20 - Sunara Nikola p. Jure 1:20 — Budiša Petar 1:20 — Budiša Jakov 1:20 — Budiša Ivan p. Blaža 1:20 — Budiša Krste 1 — Djelalija Mate p. Šimuna 1 — Djelalija Grgo p. Jure 1 - Rajčić Josip p. Ante 1 - Rajčić Mate p. Ba- Stevanov 0:30. riše 1 — Rajčić Toma p. Josipa 1 — Rajčić Paško p. Petra 1 - Rajčić Ivan p. Ivana 1 - Rajčić Mate Mate p. Petra 1.

Zorka Stefanova 1 — Travica Radoslav Stefanov 1 — Ušljebrka Mate p. Marka 1 — Mrkela Gjuro, lu- — Punda Ante p. Ilije 0:40 — Vuković ud. Iva p. — Travica Večerka Stefanova 1 — Travica Mate p. gar 1 — Novaković Aleksa Aleksin 1 Čotra Toma Luke 0:30 — Vladović Ante p. Ante 0:20 — Smajo p. Tanasije 1 — Medić Todor p. Todora 1 — Ma- Mato p. Duje 0:20 — Punda Ivan Lukin 0:20 - Vlarunić Vasilj p. Laze 1 - Suša Nikola p. Save 0:60 dović Petar p. Ante 0:10 - Punda Marko p. Mata 1 — Zmirić Ilija p. Tome 0:60 -Zmirić Lazo p. Aćima 0:60 — Urklješ Milan p. Todora 0:60 — Marunić Luka p. Gjure 0:60 -- Novaković Miloš Prokopov 0:50 — Novaković Špiro p. Luke 0:50 Zmirić Jovan Gligorijin 0:50 - Novaković Lazo Špirin 0:50 — Opačić Jovan p. Andrije 0:50 — Medić Spiro Milošev 0:50 — Medić Aćim p. Gjure 0:50 Medić Gjuro Aćimov 0:50 — Medić Ana žena Milina Sakupljeno od mjesnog odbora u Nevestu 0:50 — Kalanja Simo p. Marka 0:50 — Kalanja Glišo Zakarijin 0:50 - Mrkela Tanasija p. Tome 0:50 Kalanja Pane p. Petra 0:44 — Mrkela Petar p. Mije 0:40 — Pilja Nikola p. Luke 0:40 — Žmirić Sava p. Maksima 0:40 — Novaković Simo p. Jovana 0:40 — Ušljebrka Šime p. Marka 0:40 — Ušljebrka Mate p. Ivana 0:40 — Mrkela Gjuro p. Jovana 0:40 — Krkljes Petar p. Jovana 0:40 — Krklješ Simeun Aleksin 0:40 Mević Nikola p. Šime (:40 — Opačić Petar p

Sakupljeno u župi Kotlenica (opć. Klis) kr. 27:40; dopriniješe: Don Santo Calebotta, dušobrižnik Sakupljeno u Bjelini (Kistanje) kr. 37:74, vao, seoski glavar 1 — Vuković Miško, arambaša dopriniješe: Vitaz Dušan, učitelj kr. 10 — Cvjetković ronde 1 — Vuković Ante p. Stipana 1 — Vuković Draginja žena Gojkova 2 — Žmirić Aćim pok. Jan-Pavao Jozin 2 — Vuković Marko p. Bože 1 — Punda drije 1 — Novaković Jovan p. Kuzmana 1 — Nova- Pavao p. Tome 1 — Bradarić Grgo p. Bože 1 —

Pilipa 0:40 — Medić Simo Matin 0:40 — Marunić

Todor p. Jovana 0:40 - Marunić Joka ud. p. Spire

- Bradarić Jako p. Martina 1 — Bradarić Ivan p.

Sakupljeno od mjesnog odbora u Glavini kr. 141:20; dopriniješe: Margetić Olga, Glavina kr. 5 -Matijašević Spiro-Cirilo, Imotski 5 — Knežević Petar p. Ilije, Glavina 5 - Kagjević Gjuro p. Luke, Glavina 5 — Mitrović Jovan p. Milana, Imotski 5 — Odavić Gjuro, učenik, Imotski 2 - Ostojić Nikola, lmotski 2 — Šarović Jovo, Glavina 2 — Na tasu u crkvi 16 avgusta u Glavini 2 — Lalić Angja p. Dragutina, Imotski 2 - Šindik Ilija p. Stevana, Podbablje 2 - Balać Stevan Špirin, Imotski 2 - Olez Kagjević Stevan, Glavina 2 — Kagjević Lazo p. Nikole, Glavina 2 — Ačimović Ilija, Glavina 3 — Vlaj-čić Petar p. Sime, Imotski 10 — Vukadinović Manda ž. Laze, Glavina 8 - Srpska Zemljoradnička zadruga, Glavina 15 — Odavić Božica p. Luke, Crnogorci 1 Odavić Todor p. Jove, Crnogorci 1 - Mandić

0:40 — Marunić Dušan p. Gliše 0:40 - Žmirić Obrad kova, Crnogorci 1 Odavić Ana ž. Laze, Kamenmost 1 — Popadić Nikola, Proložac 1 — Popadić Sava p. Save, Proložac 1 - Ukraden Aćim, Glavina 1 - Prgomelja Marko p. Stevana, Crnogorci 1 - Prgop. Paške 1 — Kević Jakov p. Josipa 1 — Ivančević kr. 5 — Crkovinarstvo župske crkve 4 — Sakupljeno u župskoj crkvi za vrijeme mise 3 — Vuković Pa- Glavina 1 — Putica Nikola p. Todora, Crnogorci 1 Tomić Marko p. Luke, Podbablje 1 - Vlajčić Ilija p. Stevana, Imotski 1 — Čebo Marko Ristin, Glavina . Stevana, Imotski 1 — Čebo Marko Ristin, Glavina "Autobus" društvo s o. j. za prijevoz pošte, — Stanić Anica p. Gjure, Crnogorci 1 — Vlajčić putnika i robe, Z a d a r, kr. 200. Niko p. Mile, Imotski 1 - Padrov Petar p. Sime, ković Janja žena Simina 1 — Pilja Pavao p. Luke 1 Punda Petar Antin 1 — Vladović Tomica p. Jure 1 Glavina 1 — Grbić Špiro p. Stevana, Imotski 1

Jela ž. Stankova, Črnogorci 1 - Garović Angja Mar-

Kagjević Milan p. Glige, Glavina 1 - Ružić Milan p. Todora, Podbablje 1 Dragutinović Jakov, Podbablje 1 - Ninković Mijo p. Save, Podbablje 1 -Kagjević Stevan p. Petra, Glavina 1 - Ninković Gjuro p Save, Podbablje 1 - Sindik Nikola p. Save, Podbablje 1 - Tomić Nikola p. Luke, Podbablje 1 - Tomić Ilija p. Ilije, Podbablje 1 - Terzija Ilija p. Vase, Podbablje 1 - Svrdlin Marko p. Petra, Crnogorci 1 - Odalić Petar Stevanov, Crnogorci 1 -Vukelja Marko p. Gjure, Crnogorci 1 - Putica Nikola p. Stevana, Crnogorci 1 - Svrdlin Petar p. Todora, Crnogorci 1 - Putica Luku p. Jove, Crnogorci 1 Svrdlin Gjuro p. Spire, Crnogorci 1 -Svrdlin Risto p. Mitra, Crnogorci 1 - Keora Gjuro p. Jove, Crnogorci 1 - Kagjević Anica ud. Jove, Glavina 1 - Kagjević Angja ž. Cirila, Glavina 1 -Prgomelja Ružica ž. Ristina, Crnogorci 0:60 - Kagjević Sava p. Vase, Glavina 0:40 - Lončar Gjuro p. Petra, Podbablje 0:60 - Ninković Niko p. Ante, Podbablje 1 — Zdilar Niko, Podbablje 1 vić Luka p. Marka, Podbablje 1 - Pačić Niko p. Marka, Glavina 1 - Odavić Jakov p. Petra, Crnogorci 1 — Svrdlin Ilija p. Nikole, Crnogorci 1 — Kordić Mijo Ilijin, Podbablje 1 — Nikolić Ilija p. Gjure, Crnogorci 1 - Na tasu u crkvi u Glavini 19 avgusta 5:60 — Pačić Niko p. Jove, Glavina 2 — Kagjević Jovo p. Laze, Glavina 1 — Pačić Lazo p. Gjure, Glavina 1 — Putica Mitar p. Nikole, Crno-

Seljani Petrčana, kr. 23. Sincbad Filip, Zadar, kr. 100.

(Slijedi).

Ratni časovnik 1914! ew Milioni was adoperano contro la TOSSE raucedine, catarrro e ingorgamento, tosse con-Caramelle pettorali (con tre abeti) 6050 certificati di medici e privati attestano il buon successo Bomboni oltremodo piacevoli e gustosi. Pacchetti 20 e 40 cent. Scatole 60 cent. Vendesi presso: Giorgio e Spiri-

Sa dvostrukim relijevom: Nj. Veličanstvo Cesar Franjo Josip I. i Vilim II. Mit vereinten Kräften ili Viribus unitis 1914, sa gvozdem ili sa službenim saveznim krstom c. i k. Ratnoga Ministarstva: od čelika ili nikla kr. 5, sa kožnim povezom na lakat kr. 6, vanredno plosnat kr. 8, sa radijskim brojevima kr. 10, sa džepnim budilnikom kr. 15, jeftin časovnik od nikla kr. 3, lanac na ratni časovnik kr. 1; ratni budilnik "Kanone" kr. 5; ratni budilnik "Trommier" kr. 6; 3 godine jamstva. Šalje uz pouzeće Prvo skladište ratnih časovnika

MAX BÖHNEL,

Beč, IV. Margarethenstrasse 27/69. Izvorni tvornični cjenik besplatno.

TISKARNICA

G. FERRARI (naslj. Petra Jankovića)

Calle Larga ZADAR Telefonbr 87

Tiskarnica je snabdjevena najnovijim materijalom kao i najmodernijim strojevima. Prima i izragjuje što prije i najvećom pažnjom kojumudrago tiskarnu radnju, pismenima latinskim, njemačkim, čirilicom, i grčkim. Izvršuje kromotipografične radnje, radnje su tri boje i t. d. osmrtnice, posjetnice, omote, račune, fakture, trgovinske police i t. d;

sve uz najniže cijene da se nema bojati konkurencije.

FRATELLI MANDEL & NIPOTE BANCA CAMBIO-VALUTE - ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di vinciali dalmate 40/0. Lettere di pegno 41 20 40/0 della Banca Commerciale di Budapest. -Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 40/0. - Prestito ferroviario Bulgare al 6 e 5 % . — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2 0/0 ecc

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400 000, in rate mensili di Cor 20 Credito fondiario Austr. 30/0. Vinc princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust 1858. Vinc. princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4º/0. Vincprinc. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti turchi 1870 da f.chi 400. Vnc. princi.

f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo (roci rosse Austriache, Italiane e Ungherest. Vinc. princ. Cor. 125.000, in rate

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 40/0.

d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e ili richieste dei propri clienti, senza alcuna sp

la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle

cidenti, Furto con iscasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

farm. in Traù; A. Karlovac farm. in Cittavecchia e G. de Borzatti farm. in SOCIETÀ OFFICINA MECCANICA E FONDERIA Ingegnere: PIETRO VERACI in FIRENZE. Anonima con Sede in Firenze. — Capitale versato Lire 1.200.000. Assortimento il più completo di MACCHINE OLEARIE premiate con due gran prix, due diplomi di l.o grado e sette medaglie d'oro. Assume forniture a condizioni favorevolissime. Rappresentante la Ditta: FRATELLI MANDEL & NIPOTE - ZARA.

Kupuje i prodaje Vrijednostne Papire, Devize i Valute. Obskrbljuje

Inkasa i Isplate na sva tu i inozemska tržišta.

Brzojavni naslov: "ŽIVNOSTENSKÁ" Ispostave: GRADO i OPATIJA.

dione Brčić Droghieri in

Zara; P. Novak farmacista in Lesina; S. Boglic farm

in Knin; Norberto Cindro

N.ro 2157 - 1078 IZVRŠUJE SVE BANKOVNE POSLOVE.

25 milijuna

0

Prima na čuvanje i upravu EFEKTE i DRUGE VRIEDNOTE

giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 41/2 del Credito fondirio dalmato Obbligazioni pro-

mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro

condizioni generalmente stabilite. ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Ac-

Dionička glavnica 80 milijuna

Središnjica u PRAGU,

Pričuvne zaklade

Telefon:

SAFES DEPOSITS uz najpovoljnije uvjete

trpljenja jeme bi koristi, preobra lma li vrijeme,

Nak

knuo s

preman

a doist

dano z

cima pa dana p

God

u sugje svijet je našnji. (ogromn se mog nošću i ljudske neslućer držalo n je bilo scu kao gorostas pogagjal

vost i p podizala. Doi savijesti, nja plod Ideja pro naše slav geslom b naroda, pobjede : njemački Samo je podstrek: strpljivos odreče o samoga s postavi dobro, d nost slob nome uv žici, koji

kažu o u

vojnici, k

što mora

ljublja na

gvozdeno

Pre Sand Sana. Jedn vjedništvon početku m je došla jo oručnika bataljun pt Na 8

lopovskom jateljske pje obranbene nepovoljan, nadmoćnost Na 13 samo varka napadaj, ko utvrdu, ima čete, eda se računao s r naši časnici

ruske čete

tamna. Jedn rukom da s najslabijoj t naša baterij kada su iza neprijateljen statak mon dao pod rus No do poručnik Ba upravo ništa birati crte n

vanje topova

Došla